

mierede. Jeg vil derfor en Gang for alle betegne mit Standpunkt baade nu og i Fremtiden. Jeg gaar ikke med til den Slags Indstillinger. Som Følge deraf kan jeg heller ikke gaa med til at overlade Ministeren Kontoen, saaledes at han kan uddele til hvem, han vil, efter eget Behag. Det vilde være meget behageligt for Ministeren, om han, saa snart en af Forfatterne døde, kunde give den paagældende Understøttelse bort til en eller anden. Men jeg ønsker heller ikke, at Ministeren skal være i den Grad udrustet med Gvner og Gaver, for at han kan ophjælpe den efter min Mening alt for stærke Tilbøjelighed til at spille Forfatter, som vi se i vore Dage. Jeg gentager, at hvor der er Tale om en Forfatter, der har gennemgribende Betydning for vort Folks aandelige Udvikling, skal jeg ikke være den sidste til at være med til at hædre og belønne ham. Med Hensyn ellers til de personlige Understøttelser skal jeg kun udtale, at jeg med Hensyn til Vædringsforslaget under Nr. 146, vedrørende en Understøttelse til Balletmester Hansen, forkød den ærede Drbfører saaledes, at dette Spørgsmaal vil blive taget under Overvejelse inden 3dje Behandling. Jeg skal kun udtale, at jeg varmt vil anbefale den foreslaaede Understøttelse; jeg tror, at den nævnte Mand fortjener den; thi han har sikkert udfyldt sin Plads saa godt som nogen ved det kongelige Teater. Han har mistet sit Helbred i Teatrets Tjeneste, og der er vist næppe nogen Udsetigt til, at han vil tilbagevinde sit Helbred saaledes, at han atter vil kunne indtage sin Stilling. Det drejer sig ikke om nogen stor Sum, kun om 300 Kr., og jeg vil derfor varmt anbefale Sagen til det ærede Udvalgs Belvilje.

Det maa maaste være mig tilladt at rette en Forespørgsel til den højtærede Kirke- og Undervisningsminister angaaende en Sag, der ganske vist ikke direkte staar i Forbindelse med Finansudvalgets Indstilling, men som dog staar i Forbindelse med Spørgsmaalet om den højtærede Ministers Ledelse af Undervisningsvæsenet i det hele her i Landet. Det er mig bekendt, at der i disse Dage er udgaaet et Cirkulære til samtlige Skoledirektioner, og fra disse er der igen udsendt til samtlige Skolekommissioner Semaer angaaende Forholdene ved de private Skoler, de saakaldte Friskoler her i Landet. Vor Lovgivning paa Skolevæsenets Omraade hviler i det hele taget paa det Princip, at her i Landet have vi Undervisningsbæng, men ikke Skolebæng. Skolebængen blev ophævet ved Lov af 2den Maj 1855. Efter denne Lov har enhver Fader eller Børge

for et Barn Ret til at erklære, at han sørger for sit Børns Undervisning, og det offentlige har kun et at kræve af den eller de Mænd, som i Henhold til Lov af 2den Maj 1855 selv sørge for deres Børns Undervisning, og det er, at Børnene skulle møde ved de halvaarlige Eksamina, som afholdes af Stedets Skolekommission, og saalænge som Stedets Skolekommission ikke har noget at beklage med Hensyn til Undervisningen, har det offentlige i det hele ikke med disse Skoler at bestille, og derfor hedder det ogsaa udtrykkelig i Slutningen af Loven af 30te September 1864, en Lov, der ligeledes vedrører de private Skoler, at det offentlige kan ikke fordrø Indberetning om Skolens Tilstand ud over de statistiske Oplysninger. Ja, en Haandbevægelse af den højtærede Minister lader mig formode, at han vil kalde sit Cirkulære et Cirkulære, der kun har til Hensigt at indhente statistiske Oplysninger om disse Skoler, og hvis det er Meningen, har jeg selvfølgelig intet at bebrejde den højtærede Minister. Jeg læste som Dreng i Valles Lærebog, at vi skulle opfatte alt i den bedste Mening, og jeg vil derfor ogsaa indtil videre holde mig denne gamle, gylde Sandhed efterrettelig; men det forekommer mig, at det er vel meget, som den højtærede Minister henfører under Begrebet „statistiske Oplysninger“. Thi i det nævnte Sema fordres der ikke blot Oplysninger om Børnenes Antal, Lærernes Antal, hvad de hedde, om de ere Mænd eller Kvinder, om Skolelokalernes Størrelse, men der begæres ogsaa i det nævnte Sema Oplysninger om Undervisningsfagene, om Skolegangen, om de ugentlige Undervisningstimer, hvor mange Dage, der undervises aarligt, o. s. v. Det forekommer mig, at det griber noget ind i disse Skolers hele indre Ledelse og Ordning, som ligger udenfor, hvad den højtærede Minister egentlig efter min Formenting har Ret til at spørge om. Hvis det kun er ren Statistik, det her drejer sig om, vil jeg sige, at ogsaa jeg ønsker en Statistik angaaende de private Skoler; thi der findes desværre ingen saadan, og det har været vaanskelig ad Frivillighedens Vej, ad privat Vej, at opnaa en passende Oversigt over, hvorledes Befolkningen her i Landet benytter sig af Lovene af 2den Maj 1855 og 30te September 1864. Der er imidlertid i de senere Aar udgivet nogle Resolutioner fra det højtærede Kultusministerium, ikke blot i den nuværende Ministers, men ogsaa i hans Forgængers Tid, og jeg nærer en lille Frygt for, at man har en Bagtanke og ønsker stærkere og mere at kontrollere de private Skoler her i Landet. Paa dette Punkt er